

Sygn. akt VIII U 1366/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 czerwca 2021 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
na posiedzeniu niejawnym w składzie:

Przewodniczący: sędzia (del.) Magdalena Kimel	

po rozpoznaniu w dniu 7 czerwca 2021 r. w Gliwicach

sprawy (...) Spółka Akcyjna w G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o zwrot nienależnie pobranego świadczenia

na skutek odwołania (...) Spółka Akcyjna w G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 21 września 2020 r. **nr** (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż stwierdza, że odwołujący (...) Spółka Akcyjna w G. nie jest zobowiązany do zwrotu nienależnie wypłaconych świadczeń E. K. za okres od 29 kwietnia 2019 roku do 06 maja 2019 roku w kwocie 781,18 zł (siedemset osiemdziesiąt jeden złotych i 18/100),
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz odwołującego kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) Sędzia (del) Magdalena Kimel

Sygn. akt VIII U 1366/20

UZASADNIENIE

Decyzją z 21 września 2020r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. zobowiązał odwołującego, tj. (...) S.A. (zwanego dalej (...)) do zwrotu kwoty 781,18 zł, tj. przekazanej zainteresowanemu E. K. renty z tytułu niezdolności do pracy za okres od 29 kwietnia 2019r. do 6 maja 2019r.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że obowiązek zwrotu przez odwołującego spornej kwoty wynika z faktu wystawienia przez niego zaświadczenia w którym wskazano błędną datę wyczerpania zasiłku chorobowego, co w konsekwencji wpłynęło na przyznanie odwołującemu prawa do renty za okres, za który pobierał on jeszcze zasiłek chorobowy.

W odwołaniu od powyższej decyzji odwołujący domagał się jej uchylenia oraz zasądzenia od organu rentowego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu odwołujący argumentował, że faktycznie w piśmie

z 26 kwietnia 2019r. wskazał nieprawidłowy termin wyczerpania się zasiłku chorobowego, tj. 28 kwietnia 2019r., jednak doszło do tego z uwagi na brak dostępu do informacji o numerze statystycznym choroby zainteresowanego za wcześniejszy okres, poprzedzający okres pobierania zasiłku chorobowego od 6 listopada 2018r. do 6 maja 2019r. W wyniku tego doszło do błędu w ustaleniu daty końcowej okresu zasiłkowego dla zainteresowanego. Podkreślił nadto, że nie ponosi winy za ten błąd, który powstał ze względu na brak możliwości ustalenia przez płatnika składek ww. numerów statystycznych chorób z powodu których zainteresowany korzystał ze świadczeń chorobowych. Zaznaczył również, że w trakcie prowadzonej z odwołującym, przez organ rentowy korespondencji, ZUS poinformował odwołującego o prawidłowej dacie zakończenia dla zainteresowanego okresu zasiłkowego. Tym samym organ rentowy, bez względu na informacje zawarte w pismach płatnika składek, był w posiadaniu prawidłowych danych, których jednak nie wykorzystał przy ustalaniu daty początkowej renty dla zainteresowanego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko.

E. K. nie przystąpił do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

E. K. był zatrudniony w (...) S.A. jako monter, w okresie od 2 grudnia 1991r. W dniu 26 kwietnia 2019r. Odwołujący, jako pracodawca, wystawił zainteresowanemu zaświadczenie, w którym potwierdził fakt i okres jego zatrudnienia oraz wykaz okresów pobierania świadczeń chorobowych. W treści tego zaświadczenia odwołujący wskazał również okresy pobierania przez zainteresowanego wynagrodzeń i zasiłków za czas niezdolności do pracy. Wykazał między innymi, że E. K. korzystał z takich świadczeń od 7 do 14 września 2018r. oraz od 6 listopada 2018r. do 28 kwietnia 2019r. Na koniec odwołujący potwierdził, że okres zasiłkowy dla zainteresowanego zakończy się po 182 dniach, tj. 28 kwietnia 2019r.

Orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z 27 maja 2019r., E. K. został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy w okresie od 6 maja 2018r. do 31 maja 2021r.

Decyzją z 24 czerwca 2019r., uwzględniając zapisy zaświadczenia z 26 kwietnia 2019r., ZUS przyznał E. K. prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy od 29 kwietnia 2019r., tj. od zaprzestania pobierania zasiłków chorobowych. Miesięczna wysokość renty została ustalona na 3.202,03 zł.

W piśmie z 22 czerwca 2020r., organ rentowy zwrócił się do (...) o wskazanie prawidłowej daty zakończenia dla zainteresowanego okresu zasiłkowego, bowiem w oparciu o zapisy kompleksowego systemu informatycznego ZUS, organ rentowy ustalił, że zainteresowany korzystał ze świadczeń chorobowych do 6 maja 2019r.

W odpowiedzi na ww. pismo ZUS, odwołujący w piśmie z 29 czerwca 2020r. skorygował zapisy swojego wcześniejszego zaświadczenia z 24 czerwca 2019r. i wskazał, że faktycznie okres zasiłkowy dla zainteresowanego uległ zakończeniu 6 maja 2019r.

Decyzją z 8 lipca 2020r., organ rentowy uchylił swoją wcześniejszą decyzję z 24 czerwca 2019r., i równocześnie przyznał E. K. prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy od 7 maja 2019r., tj. od zaprzestania pobierania zasiłków chorobowych. Miesięczna wysokość renty została ustalona na 3.108,90 zł.

W oparciu o powyższe ustalenia organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję.

Powyższy stan faktyczny był w zasadzie bezsporny i wynikał wprost z akt organu rentowego.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 84, ust 1, 2 i 6 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2021r., poz. 423, ze zm.) osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu, wraz z odsetkami, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, z uwzględnieniem ust. 11.

Za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się:

- 1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczone o braku prawa do ich pobierania;
- 2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzania w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia.

Jeżeli pobranie nienależnych świadczeń zostało spowodowane przekazaniem przez płatnika składek lub inny podmiot nieprawdziwych danych mających wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość, obowiązek zwrotu tych świadczeń wraz z odsetkami, o których mowa w ust. 1, obciąża odpowiednio płatnika składek lub inny podmiot.

W przedmiotowej sprawie organ rentowy winą za powstanie wypłaty nienależnego świadczenia obarcza odwołującego, bowiem w ocenie ZUS podał on nieprawdziwe dane, które spowodowały naliczenie E. K. świadczenia za okres, za który ono mu nie przysługiwało.

Podstawą odpowiedzialności płatników składek lub innych podmiotów jest ustalenie, że wystawienie dokumentów zawierających nieprawdziwe dane nastąpiło na skutek ich świadomego działania lub rażącego niedbalstwa ("Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych. Komentarz", red. B. Gudowska, J. Strusińska-Żukowska, C.H. Beck, Warszawa 2011).

Zgodnie z powyższym, przedmiotem zwrotu nienależnie pobranego świadczenia są świadczenia przyznane lub wypłacone przez organ rentowy bez podstawy prawnej z powodu przekazania przez płatnika lub inny podmiot nieprawdziwych danych mających wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość. W tym wypadku płatnik składek może być obciążony zwrotem świadczenia tylko wówczas, gdy przekazał organowi rentowemu dane stanowiące podstawę przyznania świadczenia oraz gdy były to dane nieprawdziwe. Przekazanie nieprawdziwych danych stanowi czyn niedozwolony, konieczne jest więc stwierdzenie winy według hipotezy: kto przekazuje Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych nieprawdziwe dane, zobowiązany jest do zwrotu kwot świadczonych na ich podstawie (tak też: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2017 r., sygn. akt I UK 186/16).

Należy zauważyć, że w każdym przypadku, czyli nawet w przypadku ewentualnego podania nieprawdziwych danych, organ rentowy jako organ administracji publicznej odpowiedzialny za wypłatę świadczeń z ubezpieczeń społecznych - nie jest zwolniony z dokładnego, merytorycznego zbadania kierowanej do niego dokumentacji (por.: wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 23 lipca 2009 r., sygn. akt III AUa 448/09; wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 16 stycznia 2014 r., sygn. akt: III AUa 883/13).

Na organie rentowym, zgodnie z art. 7 kpa ciąży obowiązek podejmowania wszelkich czynności niezbędnych do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, z uwzględnieniem interesu społecznego i słusznego interesu obywateli.

Ze zgromadzonego stanu faktycznego wynika, że odwołujący fakt i okoliczności zatrudnienia zainteresowanego potwierdził w zaświadczeniu z 26 kwietnia 2019r. w treści tego zaświadczenia potwierdził też przewidywany koniec 182 dniowego okresu pobierania przez zainteresowanego zasiłku chorobowego. Powyższych ustaleń dokonał

w oparciu o przedkładane przez zainteresowanego zaświadczenia (...), gdzie nie zamieszczono numeru statystycznego schorzeń z powodu których zainteresowany był niezdolny do pracy. W konsekwencji odwołujący okres pobierania zasiłku chorobowego od 7 do 14 września 2018r. zliczył do jednego okresu zasiłkowego z okresem pobierania świadczeń chorobowych od 6 listopada 2018r. do 28 kwietnia 2019r.

Z kolei organ rentowy w oparciu o pełną informację pochodzącą z jego systemu informatycznego, był w stanie odczytać numery statystyczne chorób i w konsekwencji w sposób właściwy, w oparciu o pełne dane, ustalić datę końca okresu zasiłkowego.

Skoro organ rentowy otrzymał zaświadczenie, które według jego wiedzy zawierało błędne dane, od których zależała data początkowa przyznania renty, a równocześnie w oparciu o własne zasoby był w stanie ustalić w sposób prawidłowy te dane, ZUS winien zwrócić się do odwołującego, jako pracodawcy o wyjaśnienie okoliczności które budziły jego wątpliwości, natomiast na czas tych wyjaśnień przesunąć ostateczne wydanie decyzji przyznającej świadczenie.

Tym samym organ rentowy przed wydaniem decyzji przyznającej świadczenie winien zweryfikować podane dane. Odwołującemu w żaden sposób nie można przypisać winy za podanie nieprawidłowych danych w zaświadczeniu.

Reasumując Sąd uznał, że w niniejszej sprawie za powstanie nadpłaty renty odpowiedzialność ponosi przede wszystkim organ rentowy,

W związku z powyższym – na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. – Sąd orzekł jak w punkcie pierwszym sentencji wyroku.

O kosztach orzeczono po myśli art. 98 k.p.c.

w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018r. poz. 265, ze zm.) w punkcie drugim orzeczenia.

Zgodnie z art. 148¹ k.p.c. Sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, sąd uzna - mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych - że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne (§1).

W przypadkach, o których mowa w § 1, sąd wydaje postanowienia dowodowe na posiedzeniu niejawnym (§ 2).

Rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeżeli strona w pierwszym piśmie procesowym złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy, chyba że pozwany uznał powództwo (§ 3).

(-) Sędzia del. Magdalena Kimel